

die diepe geleerdheid gevergd, die bij een deftigen aristocratischen esculaap der stadskringen wordt geëischt. Zelfs werd vroeger een minder moeilijk examen gevorderd, zoo men voornemens was alleen praktijk op het platteland uit te oefenen. Men werd dan plattelandsheermeester. Zulk een type uit vervlogen dagen zien wij op onze gravure voorgesteld. De boer schijnt nog al vertrouwen in dezen man der wetenschap te stellen, want met onafgebroken blik tuurt hij naar het stroeve en rimpelige gelaat van den ouden dokter en poogt daaruit de gedachten te lezen, die de esculaap omtrent de ziekte van zijn kleinen patient koestert. Voor den boer is de dokter een onfeilbaar orakel. De geneesheer boezemt dan ook door zijn deftige bedaardheid en zijn secuur gezicht de dorpsbewoners ontzag in. Men moet echter niet

denken, dat onze dorpsdokter dat vertrouwen van de boerenbevolking op zijn standplaats zoo gemakkelijk verkregen heeft. Om de boerenluitjes te winnen, is meer takt noodig dan men denkt, want over het algemeen hebben ze weinig met de wetenschap op en nemen eerst hun toevlucht tot den dokter als alle huismiddeltjes zijn ijdel gebleken en zij ten einde raad zijn.

Het kleine ventje schijnt nog niet zoo onvoorwaardelijk vertrouwen in den man der wetenschap te stellen, want hij kijkt hem met een uitvorschenden blik aan, waarin tegelijk een smartelijke en ziekelijke trek door ons wordt waargenomen. Wij twijfelen echter niet of de gewilde oude heer heeft ook het vertrouwen van dezen kleinen dreumes gewonnen en de kwaal onder de knie gekregen, waar onze kleine man bezocht werd.

De Cinematograaf.

Oho, welk een heidensch woord! zal menige lezer of lezeres verschrikt uitroepen; men moet het wel twee- of driemaal terdege bekijken, om het goed te kunnen uitspreken! Nu, daar is wel iets van aan. Maar de uitvinder en vervaardiger der machine, die dezen »heidenschen naam" draagt, heeft gemakshalve in één woord willen samenvatten, wat hij in onze taal slechts met een zestal woorden had kunnen zeggen: werktuig om bewegingen op te teekenen, — want dat is het.

En deze cinematograaf, die onlangs in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag (zelfs aan 't Hof!) en andere groote steden van ons vaderland te zien is geweest, en misschien nog is, oefent — ondanks of om haren onuitsprekelijken naam — een geweldige aantrekkingskracht op het kijklustige publiek uit. 't Is dan ook een merkwaardige en inderdaad niet alledaagsche voorstelling, die men te zien krijgt. Op een vlak uitgespannen laken of doek aanschouwt men levensgroote personen, landschappen, natuurverschijnselen, gebeurtenissen van den dag, tafreelen uit het leven op de openbare straat, en dergelijken. Doch het

beeld, dat gij daar voor oogen krijgt, is niet dood, niet levenloos als een gewone photographie, maar het heeft leven: de personen bewegen zich van hun plaats; het scheepje rijst en daalt op de golven; de wagens, rijtuigen, karren en trams rollen over de straat; de spoor trein rijdt het station binnen en houdt er stil, de deuren gaan open, de reizigers stappen uit, groeten elkaar, en verwijderen zich. Dit alles wordt ons nu door deze nieuwe uitvinding te zien gegeven, zóó natuurlijk, zóó levenswaar, als stonden wij te midden van het gewoel der menschen, of keken wij uit het raam op straat.

En hoe komen die beelden nu eigenlijk tot stand? Wel, hoofdzakelijk op de volgende wijze. Door middel van de photographie instantanee, of snelphotographie, die iets in den tijd van eene enkele seconde kan opnemen, worden van de personen en de voorwerpen en hunne bewegingen in bliksem snelle opeenvolging zóóvele afbeeldingen gemaakt, dat niet alleen elke voetstap van een persoon, maar ook zelfs bij hunne minste of geringste bewegingen de verschillende

momenten dier beweging in afzonderlijke, opeenvolgende afbeeldingen zijn weergegeven. En deze duizendvoudige, op lange strooken naast elkander geplakte photographieën worden nu zóó snel voorbij de oogen van den toeschouwer bewogen, dat daardoor de indruk ontstaat, als had men niet een reeks van afbeeldingen voor zich, met al de afzonderlijke bewegingen der personen, maar slechts één enkel tafreel, waarop zich slechts levende menschen bewegen. Met behulp van sterkwerkende vergrootglazen weet men dan de tafreelen in levensgrootte op het doek te brengen.

Groote scharen nieuwsgierigen komen dagelijks toestroomen, overal waar de nieuwe machine vertoond wordt, om zich te verbazen over en te vermaken met dit schouwspel, dat naar verkiezing telkens en telkens weer op het doek getooverd kan worden. God geve, dat diezelfde cinematograaf voor velen een boetprediker mag worden, die hun toeroept: Zie, menschenkind! deze dravende, lachende, twistende, reizende en trekkende menschen heb ik, zonder dat zij het wisten of vermoedden, in ééne afbeelding vastgehouden met al hunne bewegingen, hunne stappen, en gebaren. Desverkiezende kan ik ze ten allen tijde, op alle plaatsen, voor elks oogen weer nauwkeurig zoo te zien geven, als zij op die bepaalde plek, op het bepaalde oogeblik gedraafd, gelachen, getwist hebben.

Al is het nog zoo lang geleden, er wordt niets vergeten, niets uitgewischt, niets verkleind; levensgroot teeken ik nog in later tijden de menschen precies zoo voor allen op het doek, als zij in langvergeten uren door mijn scherp blik zijn waargenomen.

Gij verbaast u over deze nieuwe uitvinding. Maar luister: er is een cinematograaf in onafgebroken werking van Adams tijden af tot op den huidigen dag, en zij zal in werking blijven tot het einde der dagen. Dat is het geweten, dat niet rust, en langvergeten uren weder voor den geest brengt, zóó duidelijk, zóó waar, alsof het pas gisteren gebeurd was; en langvergeten zonden weder voor de oogen schildert, zóó natuurlijk, met zulke frissche kleuren, als waren zij slechts een oogeblik geleden bedre-

ven. Maar eenmaal komt er een dag, de jongste dag, waarop het doen en laten der menschenkinderen tot in hunne geringste bewegingen, hunne onbeduidendste handelingen, hun geheimste spreken en denken, hun schijnbaar onopgemerkte aanvang, voor *aller* oogen voorbijtrekt, zóó levenswaar, zoo zonneklaar, als zou het in de werkelijkheid zich thans voor de eerste maal zoo afspelen.

En de mensch staat er bij, en ziet met schaamte en schrik zijn geheele leven, het eene jaar na het andere, de eene minuut na de andere, elken zondeval, elke schandvlek, voor zijne oogen en de oogen der geheele wereld voorbijtrekken. Dan helpt geen loochenen en ontkennen, dan baat er geen verbergen uit schaamte. Dan is er niets vergeten, niets uitgewischt, niets verkleind. Deze eeuwigheids - cinematograaf overziet geen enkelen mensch, dringt zelfs door nacht en duisternis heen, brengt de verborgenste dingen des harten aan den dag, en stelt het leven van een iegelijk mensch als 't ware in levensgrootte aan de geheele wereld voor als een groot, levend beeld.

Waar zou ik Uwen geest ontvlien?
Waar zou me, o Heer! Uw oog niet zien?
Al voer ik op naar 's hemels trans
Daar zijt Gij, daar vertoont Ge Uw glans!
Al daalde ik zelfs ter helle neder,
Daar vond ik ook Uw aanschijn weder.

Al nam ik van den dageraad
De vleugelen des lichts te baat;
Al ware aan 't uiterste der zee
De plaats van mijne legerstee,
Daar zoude ook Uwe hand mij leiden,
Uw rechterhand niet van mij scheiden!

Intusschen ontbreekt naast den boetprediker ook de opwekkende trooster niet. De verwijzing naar het oordeel en de vergelding en de eeuwigheid, naar het weder levend worden en weder ontrollen van het lang geledene en lang vergetene, wil ons in de verste verte niet moedeloos en wanhopig maken. Boven alles staat toch de genade onzes Heeren Jezus Christus, die met Zijn bloed alle zondevlekken in ons levensbeeld bedekken wil, en met Zijne voorspraak alle beschuldigingen van ons geweten tot zwijgen kan brengen. »Wie is het, die verdoemt?

Christus is het, die gestorven is!" (Romeinen VIII). Maar deze genade is geen luiheidskussen: zij wil een spoorslag zijn, opdat wij ernst maken met de heiligmaking.

En dat kunnen wij. De cinematograaf geeft u b. v. de afbeelding van een ruiter te zien, hoe hij op een vurig ros voortrent, om over een kloof te komen. Dan ziet gij 't op het doek met eigen oogen, hoe hij »de hindernis neemt." Voor uwe oogen speelt zich het geheel slechts in een paar snelle bewegingen van ros en ruiter af, — en toch is dit levende beeld samengesteld uit misschien honderd verschillende photographische opnamen, van den eersten stap des paards tot aan de bereiking van het doel, en elke, ook de minste en geringste verandering in de houding van een poot moest medewerken aan de vorming van het eene levende beeld.

Zoo staat, o menschenkind! eenmaal daarboven uw geheele levensbeeld voor uwe oogen: van den eersten ademtucht tot den jongsten snik, als een afgesloten, voltooid geheel, snel, als in een droom verdwenen. En gij aanschouwt nu, hoe dit zondenbeeld is samengesteld uit tallooze verschillende zondevalen, waarvan er geene enkele zonder beteekenis was, maar elke, ook de kleinste, om zoo te zeggen, als schakel van een keten tot de vorming van het totale levensbeeld bijdroeg, omdat uit iedere zonde — al ware het ook slechts een in onbedachtzaamheid uitgesproken boos woord — weer een andere zonde, en nogmaals een nieuwe zonde, en in onafgebroken volgorde zonde na zonde als een voortwoekerend onkruid opschoot.

Maar gij ziet nu ook, hoe gemakkelijk het

voor u geweest zou zijn, het doel nader te komen, waarvan geschreven staat: »Gij zult heilig zijn, want Ik ben heilig!" Daartoe was het slechts noodig, in ieder bijzonder geval, bij iedere bepaalde keuze tusschen goed en kwaad, telkens den juisten stap te doen; hier een overijld woord te vermijden, daar zich een onreine gedachte uit het hoofd te zetten, ditmaal van de verboden vrucht het oog af te wenden, een andermaal de aanlokselen en verleidingen des boozen verontwaardigd van de hand te wijzen, en zoo voort. Dat deedt gij echter niet; gij speeldet met de zonde als kinderen met het vuur; en het gevolg ook der kleinste afwijking van Gods wegen was: een heirleger van zonden, de verzwakking der wilskracht, de versterking der zondemacht, en ten slotte misschien de totale onmogelijkheid om de zonde te laten. En deze voortgezette reeks van afzonderlijke zondetafreelen aanschouwt gij nu daarboven samengevat in één tafreel, met het onderschrift: »Des doods schuldig!" Wat zult gij nu doen, van dit oogenblik af? Omkeeren? Elke, ook de schijnbaar onbeduidendste verzoeking tot oneerlijkheid, ontrouw, onwaarheid, onreinheid, enz., ernstig, vreeselijk ernstig opvatten? Elken, ook den schijnbaar onschuldigen lust tot zondigen terstond in de kiem verstikken? Of, wanneer zij reeds wortel heeft geschoten, haar met wortel en tak uitroeien? Dat geve God! Als wij slechts moed en — geloof mogen houden! In Gods kracht zal het gelukken. Voortdurend maar de oogen open en het hart omhoog: waakt en bidt!

Vrij naar het Duitsch.

H. J. H.

LANDSCHAP BIJ MAANLICHT.

Lieve maan, wat gaat gij vredig
Boven de avondwolken voort.
Vriendelijk troostend schrijdt uw lichtglans
Langzaam voort van oord tot oord,

O, hoe goed moet Hij wel wezen,
Die u zulk een luister gaf:
Daalt Zijn woord niet met uw stralen
Elken avond tot ons af?

Ja, een goede, trouwe Vader
Spreekt door u tot ons gemoed,
't Is alsof g' ons toe wilt fluisteren:
God is liefde, God is goed.